

УХВАЛА

22 січня 2025 р.

Справа № 610/3770/24

Другий апеляційний адміністративний суд у складі колегії:

Головуючого судді Подобайло З.Г.,

Суддів: Ральченка І.М., Чалого І.С.,

розглянувши можливість відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою Скороспелова Юрія Олександровича на рішення Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 по справі № 610/3770/24

за позовом

Скороспелова Юрія Олександровича

до

Ізюмського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки

про визнання протиправною та скасування постанови про накладення адміністративного стягнення

ВСТАНОВИВ:

Рішенням Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 відмовлено у задоволенні адміністративного позову Скороспелова Юрія Олександровича до Ізюмського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про визнання протиправною та скасування постанови про накладення адміністративного стягнення.

На зазначене рішення суду Скороспелов Юрій Олександрович подав апеляційну скаргу в якій заявлено клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження.

Ухвалою Другого апеляційного адміністративного суду від 13.01.2025 року витребувано з Балаклійського районного суду Харківської області справу № 610/3770/24.

Справа № 610/3770/24 передана судді Подобайло З.Г. 21.01.2025 року.

Матеріали справи свідчать, що 26.11.2024 судом у відкритому судовому засіданні оголошено вступну та резолютивну частину оскаржуваного рішення, повний текст складено 29.11.2024.

В матеріалах справи відсутні докази отримання апелянтом оскаржуваного рішення.

На зазначене рішення Скороспелов Юрій Олександрович вперше подав апеляційну скаргу 08.11.2024.

Ухвалою Другого апеляційного адміністративного суду від 18.12.2024 року апеляційну скаргу повернуто скаргнику, оскільки її подано та підписано особою, право якої на вчинення таких дій не підтверджено у встановленому законом порядку.

Згідно рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення, ухвалу про повернення апеляційної скарги представником апелянта, Литовченко Сергієм Івановичем, отримано 23.12.2024 року.

Апеляційна скарга подана до суду вдруге 26.12.2024, тобто після закінчення процесуального строку на апеляційне оскарження.

В обґрунтування клопотання про поновлення строку та поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції заявник апеляційної скарги посилається на те, що першочергове звернення з апеляційною скаргою було в межах процесуального строку, однак ухвалою Другого апеляційного адміністративного суду від 18.12.2024 апеляційна скарга повернута скаргнику у зв'язку з тим, що до апеляційної скарги не було додано жодного допустимого документу в розумінні ст. 59 Кодексу адміністративного судочинства України, який би підтверджував повноваження адвоката, Литовченка Сергія Івановича щодо надання правової допомоги у Другому апеляційному адміністративному суді. Вказує, що представником апелянта була допущена описка в назві органу у якому надається правова допомога, а саме вірно зазначити замість Харківського апеляційного суду - Другий апеляційний адміністративний суд. Посилаючись на обставини та обґрунтування викладені в клопотанні, апелянт просить поновити строк на апеляційне оскарження.

Перевіривши доводи клопотання та матеріали справи, колегія суддів вважає, що клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження підлягає задоволенню з таких підстав.

Відповідно до ч. 1 ст. 295 Кодексу адміністративного судочинства України, апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів, а на ухвалу суду - протягом п'ятнадцяти днів з дня його (її) проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення (ухвали) суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 295 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України),

*4851*2679648*1*2*

учасник справи, якому повне рішення або ухвала суду не були вручені у день його (її) проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження на рішення суду - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Згідно з ч. 3 ст. 295 КАС України строк на апеляційне оскарження також може бути поновлений в разі його пропуску з інших поважних причин, крім випадків, визначених частиною другою статті 299 цього Кодексу.

Колегія суддів зазначає, що предметом спору у цій справі є оскарження позивачем рішень відповідача у справі про адміністративне правопорушення.

Приписами ст. 286 КАС України визначені особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності.

Відповідно до ч. 4 ст. 286 КАС України апеляційні скарги на судові рішення у справах, визначених цією статтею (справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності), можуть бути подані протягом десяти днів з дня його проголошення.

Колегія суддів зазначає, що ст. 286 КАС України є спеціальною нормою процесуального закону, що визначає особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності, та частина четверта якої встановлює спеціальні у відношенні до статті 295 Кодексу адміністративного судочинства України строки на апеляційне оскарження (протягом десяти днів) і порядок обчислення цього строку (з дня проголошення судового рішення).

Водночас, ст. 286 КАС України не обмежено повноваження суду апеляційної інстанції щодо поновлення строку на апеляційне оскарження в порядку частини третьої статті 295 Кодексу адміністративного судочинства України, і на відміну від правил, установлених статтею 270 Кодексу адміністративного судочинства України, передбачений статтею 286 Кодексу адміністративного судочинства України строк на апеляційне оскарження не є преклюзивним.

Таку сталу правову позицію викладено, зокрема, у постановках Верховного Суду від 27.02.2019 по справі № 500/6596/17, від 21.02.2020 по справі № 640/4915/19, від 11.06.2020 по справі № 640/3859/19, від 23.12.2021 по справі № 640/26945/20.

Суд зазначає, що оскільки статтею 286 КАС України передбачено спеціальний, усічений строк апеляційного оскарження, який становить 10 днів (а не 30 днів, як передбачено частиною 1 статті 295 КАС України), а тому строк, протягом якого особа, відповідно до частини 2 статті 295 КАС України, вправі вимагати поновлення строку апеляційного оскарження у зв'язку з несвоєчасним отриманням рішення суду, також не повинен перевищувати 10 днів.

Відповідно до ст. 129 Конституції України та пункту 7 частини третьої статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України однією з засад судочинства є забезпечення апеляційного оскарження рішення суду, згідно ч. ст. 6 КАС України звернення до адміністративного суду для захисту прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Верховний Суд у постанові від 24.07.2023 у справі № 200/3692/21, беручи до уваги продемонстровані національними судами та ЄСПЛ підходи до поновлення процесуальних строків, правових позицій Верховного Суду з цього приводу, сформулював правові випадки коли процесуальний строк, зокрема строк на апеляційне оскарження у разі повторного подання апеляційної скарги може бути поновлено. Зокрема, це можливо у випадку дотримання одночасно таких умов:

- первісне звернення до суду апеляційної інстанції з апеляційною скаргою відбулось у межах передбаченого процесуальним законом строку на апеляційне оскарження;
- повторне подання апеляційної скарги відбулось в межах строку апеляційного оскарження, встановленого процесуальним законом, або упродовж розумного строку після отримання копії відповідної ухвали суду про повернення первісної скарги, без невинуватих затримок і зайвих зволікань;
- скаржником продемонстровано добросовісне ставлення до реалізації ним права на апеляційне оскарження й вжито усіх можливих та залежних від нього заходів з метою усунення недоліків апеляційної скарги, які стали підставою для повернення вперше поданої апеляційної скарги, і такі недоліки фактично усунуті станом на момент повторного звернення з апеляційною скаргою;
- доведено, що повернення попередньо поданих апеляційних скарг відбулося з причин, які не залежали від особи, яка оскаржує судові рішення, і які обумовлені наявністю об'єктивних і непереборних обставин, що унеможливили або значно утруднили можливість своєчасного звернення до суду апеляційної інстанції, й не могли бути усунуті скаржником;
- наявність таких обставин підтверджено належними і допустимими доказами.

Статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» встановлено, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права.

Європейський суд з прав людини в Рішенні від 19 червня 2001 року у справі «Креуз проти Польщі» констатував, що право на суд не є абсолютним і воно може бути піддане обмеженням, дозволеним за змістом, тому що право на доступ до суду за своєю природою потребує регулювання з боку держави. Разом з тим, такі обмеження не повинні впливати на доступ до суду чи ускладнювати цей доступ таким чином і такою мірою, щоб завдати шкоди суті цього права, та мають переслідувати законну мету. Проявом цього права є забезпечення для кожної особи можливості звернутися до суду.

У рішеннях від 13 січня 2000 року у справі «Мірагаль Есколано та інші проти Іспанії» та від 28 жовтня 1998 року у справі «Перес де Рада Каваніллес проти Іспанії» Європейський суд з прав людини зазначив, що надто суворе тлумачення внутрішніми судами процесуальної норми позбавило заявників права доступу до суду і заварило розгляду їхніх позовних вимог. Це визнано порушенням пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

У справі «Іліан проти Туреччини» Європейський суд з прав людини зазначив, що правило встановлення обмежень доступу до суду у зв'язку з пропуском строку звернення повинно застосовуватися з певною гнучкістю і без надзвичайного формалізму, воно не застосовується автоматично і не має абсолютного характеру; перевіряючи його виконання слід звертати увагу на обставини справи.

Відповідно до правових висновків Європейського Суду з прав людини, право на суд, одним з аспектів якого є право доступу до суду, не є абсолютним і може підлягати дозволеним за змістом обмеженням, зокрема, щодо умов прийнятності скарг. Такі обмеження не можуть зашкоджувати самій суті права доступу до суду, мають переслідувати легітимну мету, а також має бути обґрунтована пропорційність між застосованими засобами та поставленою метою (пункт 33 рішення у справі «Перетяка та Шереметьєв проти України» від 21.12.2010, заява №45783/05). Норми, що регулюють строки подачі скарг, безсумнівно, спрямовані на забезпечення належного здійснення правосуддя і юридичної визначеності. Зацікавлені особи мають розраховувати на те, що ці норми будуть застосовані (пункти 22-23 рішення у справі «Мельник проти України» від 28.03.2006, заява № 23436/03).

Розуміючи важливість дотримання оптимального балансу між забезпеченням реалізації права особи на доступ до правосуддя та принципом правової визначеності, Європейський Суд з прав людини сформував правову позицію, відповідно до якої встановлення обмежень доступу до суду у зв'язку з пропуском строку звернення повинно застосовуватися з певною гнучкістю і без надзвичайного формалізму, воно не застосовується автоматично і не має абсолютного характеру; перевіряючи його виконання, слід звертати увагу на обставини справи (справи Белле проти Франції, Ільхан проти Туреччини, Пономарьов проти України, Щокін проти України тощо).

При вирішенні питання про поновлення строку суд надає оцінку обставинам, які слугували перешкодою для своєчасного звернення до суду, у взаємозв'язку інтервалів часу: з моменту закінчення встановленого Кодексом адміністративного судочинства України строку апеляційного оскарження до дати звернення з апеляційною скаргою вперше; з моменту повернення вперше поданої апеляційної скарги/відмови у відкритті апеляційного провадження за вперше поданою апеляційною скаргою до дати повторного звернення з апеляційною скаргою і так далі.

Інститут строків в адміністративному процесі сприяє досягненню юридичної визначеності у публічно-правових відносинах, а також стимулює учасників адміністративного процесу добросовісно ставитися до виконання своїх обов'язків. Ці строки обмежують час, протягом якого такі правовідносини можуть вважатися спірними; після їх завершення, якщо ніхто не звернувся до суду за вирішенням спору, відносини стають стабільними.

Підстави пропуску строку апеляційного оскарження можуть бути визнані поважними, строк поновлено лише у разі, якщо вони пов'язані з непереборними та об'єктивними перешкодами, труднощами, які не залежать від волі особи та унеможливили своєчасне, тобто у встановлений законом процесуальний строк подання апеляційної скарги.

Отже, тільки наявність об'єктивних перешкод для своєчасної реалізації прав щодо оскарження судового рішення у апеляційному порядку у строк, встановлений процесуальним законом, може бути підставою для висновку про пропуск строку апеляційного оскарження з поважних причин.

Надаючи оцінку доводам апелянта, колегія суддів зазначає, що в цій конкретній справі, враховує те, що після повернення первинно поданої апеляційної скарги та отримання копії відповідної ухвали суду апеляційної інстанції (23.12.2024), апелянтом через нетривалий проміжок час (на 3 день) повторно подано апеляційну скаргу.

Проаналізувавши доводи, зазначені в клопотанні про поновлення строку на апеляційне оскарження судового рішення, продемонстрованість добросовісного ставлення до реалізації права на апеляційне оскарження, враховуючи те, що первинна апеляційна скарга була подана у рамках процесуального строку на апеляційне оскарження, дату подання апеляційної скарги вдруге в найкоротший термін після повернення апеляційної скарги (на третій день після отримання ухвали

про повернення), сплату судового збору, направленість дій апелянта на оскарження рішення, колегія суддів вважає причини пропуску строку на апеляційне оскарження поважними, тому, клопотання підлягає задоволенню, а строк на апеляційне оскарження - поновленню.

Апеляційна скарга за формою та змістом відповідає вимогам ст. 296 Кодексу адміністративного судочинства України, подана з дотриманням порядку, визначеного ст. 297 КАС України, і строків апеляційного оскарження, передбачених ст. 295 КАС України, відсутні підстави для відмови у відкритті апеляційного провадження (ст. 299 КАС України).

З огляду на зазначене, перешкоди для відкриття провадження у справі відсутні.

Відповідно до ч. 4 ст. 300 КАС України, якщо апеляційна скарга подана з пропуском визначеного цим Кодексом строку, суд у випадку поновлення строку на апеляційне оскарження зупиняє дію оскаржуваного рішення в ухвалі про відкриття апеляційного провадження.

Керуючись ст. ст. 121, 293, 295-297, 300, 321, 325, 328 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

У Х В А Л И В:

Клопотання Скороспелова Юрія Олександровича про поновлення строку на апеляційне оскарження рішення Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 по справі № 610/3770/24 задовольнити.

Процесуальний строк на апеляційне оскарження рішення Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 по справі № 610/3770/24 поновити.

Відкрити апеляційне провадження за апеляційною скаргою Скороспелова Юрія Олександровича на рішення Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 по справі № 610/3770/24 за позовом Скороспелова Юрія Олександровича до Ізюмського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про визнання протиправною та скасування постанови про накладення адміністративного стягнення.

Зупинити дію рішення Балаклійського районного суду Харківської області від 26.11.2024 по справі № 610/3770/24.

Встановити учасникам справи строк для подання відзиву на апеляційну скаргу разом з доказами надсилання (надання) копій відзиву та доданих до нього документів іншим учасникам справи протягом 2 днів від дати отримання копії ухвали.

Надіслати учасникам справи копії апеляційної скарги та доданих до неї матеріалів разом з ухвалою про відкриття апеляційного провадження у справі.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Головуючий суддя	(підпис)	З.Г. Подобайло
Судді	(підпис)	І.М. Ральченко
	(підпис)	І.С. Чалий

